

Lapin Kalastusmatkailu ry

KOMMENTTI

Feetankuja 10

95900 KOLARI

7.3.2024

Y-tunnus 3083479-4

[lapinkalastusmatkailu@gmail.com](mailto:lapinkalastusmatkailu@gmail.com)

Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30

00023 VALTIONEUVOSTO

[kirjaamo.mmm@gov.fi](mailto:kirjaamo.mmm@gov.fi)

**Asia: Kommenttipyyntö VN/3510/2024 Tornionjoen kalastussäännön muutostarpeet vuodelle 2024 neuvotteluihin.**

Lapin Kalastusmatkailu ry on käynyt läpi kalastussääntöä ja on esittänyt asiaan 21.2.2024 päivätyn lausuntonsa maa- ja metsätalousministeriöön. Ministeriöstä on otettu yhteyttä sähköpostilla 4.3.2024 kommentoitavaksi Orian Bondestamin lähettämänä uusia muutosehdotuksia, jotka ovat tulleet esille Suomen ja Ruotsin välisissä neuvotteluissa 28.2.2024. Lapin Kalastusmatkailu ry on kuullut jäsenyrityksiään ja kommentoi seuraavasti:

**Yleisesti**

Lapin Kalastusmatkailu ry on erittäin huolissaan elinkeinonsa puolesta Tornion-Muonionjoella lohikantojen heikentyessä vuosi vuodelta. Kausi 2023 oli pysäyttävän heikko. Nyt on tärkeää reagoida nopeasti kalastusrajoituksin kaikilla lohen kalastusalueilla, jotta välttyttäisiin Tenon täysrahoituksen kohtalolta. Se tietäisi koko kalastusmatkailun loppumista Tornion-Muonionjoen osalta ja sitä kautta tietäisi myös valtavia aluetaloudellisia ja sosiaalisia menetyksiä jokivarsien kuntien alueille. Meidän on pystyttävä näkemään lohen kestävät kalastustavat tulevien vahvojen lohikantojen mahdollistajana, jotka luovat pohjan, niin kaupallisen kalastuksen, kuin kalastusmatkailun taloudelliselle tulevaisuudelle. Lisäksi vahvat lohikannat tuovat myös merkittävän lisän alueelliselle huoltovarmuudelle ruokatuotannossa ja sosiaalisessa toiminnassa. On päästävä pitkäaikaisiin suunnitelmiin, joilla varmistetaan lohen luontainen lisääntyminen ja vaeltaminen. Näillä vahvoilla kestävä kalastuksen periaatteilla luomme pohjan myös tuleville investoinneille sekä pito- ja vetovoimaa vesistöjen rantojen asutusalueille.

**Emme hyväksy jäsenyritystemme elinkeinon harjoittamisen estämistä keinotekoisilla, näennäisillä ja tehottomilla kalastuksen sääntelytoimilla.**

Vaadimme, että yrityksillämme on jatkossakin mahdollisuus harjoittaa elinkeinotoimintaansa kalastusmatkailua jokialueilla. Lapin Kalastusmatkailu ry jäsenyritykset, Suomen valtio ja EU ovat satsanneet viime vuosina jokilaakson kalastusmatkailun kansainvälistämiseen paljon aikaa, rahaa ja työtunteja. Tätä kehitystä

tulee jatkaa pitkäjänteisillä suunnitelmilla kestävä kalastuksen mahdollistamiseksi ja tehostaa markkinointia entisestään jokivarsien elinkeinotoiminnan kasvattamiseksi.

**Esityksenne:**

**Lohen kalastuskauden lyhentäminen siten, että kausi alkaa lauantaina 8.6. keskipäivällä ja päättyisi pari viikkoa nykyistä aikaisemmin eli 16 elokuuta.**

**Vaikutus:**

- Lohen kalastuskauden lyhentäminen kauden alusta viikolla ja kauden lopusta kahdella viikolla lyhentäisi Tornion-Muonionjoenjoen kalastusmatkailukautta 13 viikosta 10:een, millä on merkittävä (lähes 25 %) heikentävä vaikutus alueen yritysten liiketoimintaan ja liikevaihtoon sekä koko Väylänvarren elinvoimaan. Lisäksi elokuun lyhentäminen ajoittuisi juuri Euroopan vilkkaimpaan lomakuukauteen.
- Kalastuskauden lyhentäminen ei suojele lohikantoja, sillä esityksessä ei nosteta esiin uusia kalastaja / kalastuslupakohtaisia saaliskiintiöitä (voimassa olevan 1 lohi/kalastaja/vrk lisäksi), ylämittoja suurten lohien suojelemiseksi tai naaraskalojen vapautus suosituksia/pakkoa esim. elokuun ajaksi kutukannan turvaamiseksi. Näitä asioita Lapin Kalastusmatkailu ry on jo 21.2.2024 annetussa lausunnossaan esittänyt.

**Esityksenne:**

**Lohen kalastuksen kieltäminen joessa keskiyöstä aamuun kello 8.00.**

**Vaikutus:**

- Lohen kalastuksen kieltäminen aikavälillä 00:00 – 08:00 vaikeuttaa tarpeettomasti ammattimaisen kalastusmatkailun elinkeinotoimintaa joella, sillä kauden kokonaiskalastusaika lyhenisi merkittävästi eli noin 33 %.
- Joella olisi entistä enemmän ruuhkaa, joka lisää suoraan tapaturmariskiä ja vaikuttaa kaikkien vapaa-ajan kalastajien viihtyvyyteen joella ja saattaa aiheuttaa eripuraa kalastajien keskuudessa.
- Myös lieveilmiöt, kuten alkoholin käyttö ja roskaaminen lisääntyvät, kun kalastusvuoroa odotetaan rannalla.
- Matkailijat hakevat joelta elämyksiä ja rauhaa, eivät ruuhkaa ja kiireen tuntua.
- Yöttömän yön kokeminen on yksi Väylänvarren ehdottomista kalastusmatkailun vetonauloista matkailijoille ja se jäisi esityksen mukaan kokematta.
- Lapin Kalastusmatkailu ry huomauttaa, että kalastuksen ajallinen määrä ei suojele sinänsä yhtään kalakantoja, vaan se kuinka kestävästi kalakantoja käytetään. Monissa kalastuskohteissa ympäri maailmaa kalastusmatkailu on isoa kansainvälistä liiketoimintaa, vaikka kalojen eräksi ottaminen voi olla jopa 0 kappaletta. Tärkeintä on,

että kalastaa voi opastetusti kestäväällä tavalla ja kalakannat ovat riittäviä kalastuselämyksen mahdollistajana.

#### Esityksenne:

Vapojen määrän rajaaminen veneeltä kalastettaessa enintään kolmeen, lähinnä Ruotsista tehty ehdotus liittyy kalastuksenvalvonnan havaintoihin siitä, että käytettäessä useita vapoja sivusaaliina saatavien harjusten käsittely on kovakouraista ja se aiheuttaa sivusaaliskuolleisuutta, jota on tarpeen vähentää lohien kalastuspaineen pienentämisen lisäksi.

#### Vaikutus:

- Vapojen määrän rajaaminen kolmeen vapaan ei mielestämme vaikuta siihen, kuinka paljon sivusaalista, etenkin harjuksia, tulee saaliiksi lohensoudussa.
- Kalastuspaikan ja käytettävien vieheiden valinnalla voidaan vähentää merkittävästi sivusaalista ja toisaalta kolmen tai useamman vavan käyttö ei vaikuta siihen, onko kalojen käsittely asiallista.

#### Esityksenne:

Suomi katsoi neuvotteluissa, että lohikannan tilanne edellyttäisi myös lohienkalastuksen rajoittamista sopimusalueen merialueella, esim. myöhentämällä kalastuksen aloitusta ja/tai rajoittamalla käytettävää rysämäärää. Tämä osoittautui myös tällä neuvottelukierroksella kovin vaikeaksi. Merikalastus on jo pitkään aloitettu 17 kesäkuuta, kun se jokialueella on alkanut 1.6. Lisäksi merikalastusta rajoittavat historiallisen pienet lohikiintiöt sekä molempien maiden eri säätelykäytännöt. Ruotsi huomautti lisäksi, että sopimusalueella suurempi osa Tornionjoen lohesta pyydetään nykyään joesta.

#### Vaikutus:

- Kannatamme Suomen esitystä lohienkalastuksen rajoittamisesta merialueella sekä aloitusta myöhentämällä.
- Rysämäärää ja rysäaitojen pituutta tulee rajoittaa, jotta riittävä kutukannan nouseminen jokeen voidaan turvata.
- Myös merellä tulee toteuttaa viikkorauhoitus, kuten joella jo on toteutettu.
- Lohienkalastuksen rajoittaminen merialueella on mielestämme erittäin tärkeää, sillä joen lohikanta on selkeästi taantunut.
- Kun merikalastuksen varhennettu pyynti alkoi 2017 alkoi siitä selkeä ja näkyvä lohikantojen heikentyminen ja kalojen koon pieneneminen.
- Merikalastusta tulee ohjata siten, että se ei kohdistu alkukaudesta nouseviin ja joen kutukannalle erittäin tärkeisiin suuriin lohiin. Kalastuspaine tulee kohdentaa pienempiin lohiin, jotka nousevat myöhemmin. Kiintiöt on saatava siis muutettua kappalemääristä kilomääriin.

**Kommenttien perusteella Lapin Kalastusmatkailu ry jäsenyritykset vaativat seuraavaa:**

- **Kalastuskausi alkaa 1.6 ja päättyy 31.8.**
- **Kalastusta ei rajoiteta yöaikaan. Yötön yö on myyntituote!**
- **Aiemmilta kausilta tuttu viikkorauhoitus sunnuntai klo 19:00 – ma 19:00. Sama viikkorauhoitus tulee kohdentaa myös meripyyntiin.**
- **Konkreettiset ja todelliset saalisrajoitukset merelle ja joelle. 30000 saalis -> 25 000 lohien kiintiö 2024.**
- **Kaikki yli 110 cm lohiet tulee vapauttaa joella koko kalastuskauden ajan.**
- **Kaikki naaraslohet tulee vapauttaa elokuussa.**
- **Kalastajakohtaiset saaliskiintiöt koko kaudelle.**
- **Nostokoukun käyttökielto.**

### **Lohen tuottama arvo jäsenyritystemme kalastusmatkailuelinkeinossa.**

Vuoden 2020 tilastojen mukaisesti, jäsenyritystemme toiminnassa jokainen rantautettu lohi (tapettu tai vapautettu) on ollut erittäin arvokas taloudellisessa mielessä. Arvot ovat hyvin samansuuntaisia kaikilla toimijoillamme. Merkittävin ero lohien arvossa ilmenee yrityksen tarjoaman palvelupaketin rakenteen kautta, toisinsanoen sisältääkö palvelu majoituksen, veneen, oppaan ja ruuan sekä mahdollisia lisäpalveluita. Vuoden 2022 ja 2023 huonojen lohivuosien aikana yksittäisen lohien arvo nousi huomattavasti tätä laskelmaa suuremmaksi. Jatkossa joelle ei tule riittävästi maksavia asiakkaita, jos nousumäärää ei saada vähintään 90 000-150 000 lohien tasolle.

**Yhden lohien arvo kalastusmatkailun tuotteena v 2020, riippumatta lohien painosta:**

**Majoitus, vene ja aloitusopastus: 802 €/kpl**

**Majoitus, vene ja täysiaikainen opastus: 2310 €/kpl**

**Majoitus, vene ja täysiaikainen opastus, sekä lounas: 2570 €/kpl**

Vieraillessaan Muonionjoella Frontiers Travel arvioi Muonionjoen olevan kalastuskohteena hienompi ja kiinnostavampi kohde kuin Venäjän tunnetut lohijoet. Heidän näkemyksensä mukaisesti, he voisivat tuoda asiakkaita useille jokivarren toimijoille, hintaan 40 000 €/viikko, ja noin 10 viikon ajan joka vuosi. Tämän toteutumiselle on vain yksi este, lohitiheys on aivan liian pieni nykyisellään. Viikon kalastusretkellä tulee voida tarjota enemmän kontakteja kohdekalaan kuin ehkä yksi tapahtuma! Tämä nostaisi lohien arvon moninkertaiseksi verrattuna yllä kerrottuihin hintoihin.

<https://www.frontierstravel.com/about>

Elinkeinona kalastusmatkailu tuottaa lohelle moninkertaisen arvon verrattuna muihin tapoihin hyödyntää ehtyvää lohikantaa. Ei ole hyväksyttävää, että luonnonvarojamme

käytetään tehottomasti ja jopa tuhoten kalastusmatkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä, tukießanne kannattamatonta meripyyntiä.

Kaikki taloudelliset ja sosiaaliset seikat puoltavat lohen merikalastuksen lopettamista ja jopa lohikiintiöiden lunastamista meripyytäjiltä. Villi luonnossa lisääntyvä lohi voi tuottaa yhteiskunnallisesti suuren vientituotteen, jopa tappamatta niitä. Lapin Kalastusmatkailu ry huomauttaa, että nykyisillä neuvottelutuloksilla on mahdollista, että nämä vientituotteet menevät Ruotsin puolelle ja se ei ole yhteiskuntamme etu. On vaadittava maiden välille yhteiset, kestävät ja tasavertaiset niin taloudelliset, kuin sosiaaliset toimintatavat koko lohen kalastusalueelle. Näin turvaamme tulevaisuuden lohikannoille ja kalatalouden kasvumahdollisuudet koko alueelle.

Jouko Sirkkala  
puheenjohtaja

Rauno Virta  
varapuheenjohtaja